Nr. 3. *23 Maja 1887.* **Rok III.**

Wychodzi co 8. dni *podczas pory kąpielowej,* począwszy od **Maja** do końca **Września.**

PRZEDPŁATA *na cały sezon kąpielowy wynosi:*
w Krynicy . 2 złr. 30 ct.
z przesyłką poczt. 2 „ 50 „
za granicą . . 3 „ — „
Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje **14** cnt.
W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych **16** cnt.

KRYNICA

Pismo poświęcone sprawom polskich zdrojowisk,
z urzędowymi listami gości kąpielowych.

REDAKTOR i WYDAWCA:
BRONISŁAW BABEL.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya pisma *„Krynica“* w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.
W Warszawie, Król. Polskiem i Rosyi, przyjmują przedpłatę wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po **6** cnt.

BIURO **Redakcyi i Administracyi** jest w *Krynicy* w **„Willi Ułana“.**

Kalendarz: 23) Dezyderyusza B. — 24) Joanny wdowy. — 25) Urbana I. Papieża. — 26) Filipa Nereusza. — 27) Jana Papieża. — 28) Wilhelma. — 29) Niedziela **Zielone Swięta.** — 30) **Poniedziałek Zielone Swięta.** — 31) Petroneli Panny. — *Czerwiec.* 1) *Suchedni.* Nikodema †.

Sprawozdania Zdrojowisk z r. 1886.

(Dokończenie).

VII. Krynica.

Na wstępie zaznaczyć możemy, iż sezon kąpielowy w roku ubiegłym tj. 1886, był w Krynicy bardzo świetny, a nawet możemy śmiało powiedzieć, iż był najświetniejszy od czasu istnienia naszego Zakładu kąpielowego, tak pod względem ilości przybyłych osób, jako też pod względem świetności zebranego towarzystwa kąpielowego i jego ożywienia.

Zabawy, wycieczki, teatr, koncerta przyjęcia towarzyskie, bale publiczne i w mniejszych kółkach towarzyskich— jak niemniej i inne uroczystości ogólniejszego znaczenia, były ciągle na porządku dziennym, uprzyjemniając pobyt gościom kąpielowym u wód krynickich.

Ilość gości zameldowanych i wykazanych imiennie w liście gości, wychodzącej przy czasopiśmie kąpielowym „Krynica“, prześcignęła znacznie liczbę 4000, a mamy nadzieję, iż sezon tegoroczny, równie będzie świetny, i jeżeli nie przewyższy poprzedzający, to pewnie mu nie ustąpi, pod żadnym względem.

W roku ubiegłym, jak również i tego roku, porobiono tu i zrobi się wiele ulepszeń i udogodnień — o czem niżej mówić będziemy, a na tem miejscu zaznaczymy, iż Zakład kąpielowy rozwija się i postępuje naprzód z duchem czasu i wymogami Publiczności kąpielowej.

Ogólna ilość gości kąpielowych, wynosząca 4041 osób, rozdzieliła się według krajów, jak następuje:

W r. 1886 było:	Drużyn	męż.	kob.	dziec.	raz. osób
Z Galicyi	1631	884	1277	275	2436
„ Bukowiny	3	1	4	1	6
„ Austryi wyż. i niż.	22	17	4	1	22
„ Czech	10	6	4	1	11
„ Szląska austr.	3	2	4	3	9
„ Tyrolu	5	4	4	3	11
„ Węgier	107	97	17	4	118
„ Bośnii	1	2	1	—	3
„ Król. polsk. i Rosyi	692	347	825	229	1401
„ W. ks. Pozn. i Prus	4	3	3	2	8
„ Rumunii	4	2	4	2	8
„ Francyi	3	1	2	—	3
„ Włoch	1	1	—	—	1
„ Hiszpanii	2	2	—	—	2
„ Ameryki	2	2	—	—	2
Razem było w r. 1886	2490	1371	2149	521	4041
W r. 1885 było	1665	802	1500	405	2722
W r. 1886 było więcej o	825	569	649	116	1319

Z porównania więc sezonu ubiegłego, z sezonem z r. 1885, *było w ubiegłym sezonie o 1319 osób więcej, niż w r. 1885.* Jestto skok olbrzymi z jednego roku na drugi — a świadczący wyraźnie o wielkiej wziętości Zdrojowiska.

Według wyznania było w roku 1886:

Chrześcian	3144 osób
Izraelitów	897 „
Razem jak wyżej	4041 osób.

Wody mineralnej krynickiej i słotwińskiej sprzedano 30.900 flaszek a mianowicie: krynickiej 29.638 flaszek i słotwińskiej 1270 flaszek; wydano zaś bezpłatnie wody krynickiej 740 flaszek. — Razem wyszło 30.370 flaszek wody krynickiej i 1270 flaszek wody słotwińskiej. Ogółem zaś 31,640 flaszek wody.

Kąpieli wszelkiego rodzaju sprzedano następującą ilość:

A) W łazienkach głównych:	
1) Mineralnych waniennych I. kl.	6968
2) „ „ II. „	20.972
3) „ „ dziecinnych	700
4) „ nasiadowych	384
5) „ z odwaru igliwia	817
6) Parowych	6
7) Gazowych (u głównego zdroju)	29
B) W łazienkach borowinowych:	
8) Borowinowych I. kl.	2782
9) „ II. „	8741
10) „ dla dzieci	45
11) Okładów borowinowych	435
12) Z wody zwykłej ciepłej, I. kl.	130
13) z „ „ „ II. „	73
C) W zbiorniku „na Janówce“:	
14) Zwykłych kąpieli rzecznych	336
D) W Zakładzie hydropatycznym:	
15) Kompl. procedur hydr. na 7 dni	69
16) „ „ „ na 6 dni	42

17)	Procedur hydr. półdniowych na 7 dni	353
18)	„ „ „ na 6 dni	115
19)	Zwykłych kąpieli waniennych	2073
20)	Kąpieli w zbiorniku	25
21)	„ nasiadowych	212
22)	„ szkockich	146
23)	Owijań	106
24)	Nacierań	4574
25)	Kąpieli natryskowych zimnych	2175
26)	„ „ ciepłych	9
	Razem sprzedano różnorodnych kąpieli:	52.317

Wydano kąpieli bezpłatnych:

A) Dla lekarzy:

Mineralnych waniennych	745
Borowinowych	334
Kompl. procedur hydropatycznych	692

B) Dla ubogich:

Mineralnych waniennych	1653
Borowinowych	479
Razem wydano kąpieli bezpłat.	3903

W ogóle wydano kąpieli:

I. płatnych:

A) W łazienkach głównych	29.876
B) „ borowinowych	12.206
C) W zbiorniku „na Janówce“	336
D) W Zakładzie hydropatycznym	9899

II. bezpłatnych:

A) Dla lekarzy	1771
B) Dla ubogich	2132
Ogółem wydano kąpiali:	56.220

Porównawszy rok 1885, w którym wydano w ogóle 45.150 kąpieli wszelkiego rodzaju, z rokiem 1886, wykazującym 56.220 wydanych kąpieli — to okaże się, iż w przeszłorocznym sezonie kąpielowym t. j. w r. *1886, wydano o 11.070 kąpieli więcej niż w r. 1885.*

Taksę kuracyjną i muzyczną opłaciło 2071 osób. Uwolnionych od opłaty taks wymienionych na podstawie wniesionych stosownie podań o uwolnienie, było 419 osób.—Reszta osób, jak: dzieci, służba itd., była uwolnioną od płacenia taks, na podstawie odnośnych przepisów regulaminu kąpielowego.

Porady lekarskiej, udzielało dwóch lekarzy z pensyą rządową i 17 lekarzy prywatnych, razem 19 lekarzy.

Najwięcej gości kąpielowych przybyło między 1. a 7. lipca t. j. 560 osób. *Najmniej zaś,* między 26. sierpnia a 2. września, t. j. 56 osób. Między 3. a 10 września, a więc w późniejszej porze, przybyło znów więcej gości kąpielowych, gdyż 66 osób.

Lwowski teatr polski, dawał cztery razy w tygodniu, przedstawienia w budynku teatralnym. Towarzystwo dramatyczne, składało się z 36 osób.

Muzyka zdrojowa, złożona z 20 osób, grywała codziennie po $2\frac{1}{2}$ godzin, przed południem i po południu, w pawilonie muzycznym.

Zmiany w urządzeniach: Z tych są już *uskutecznione* następujące zmiany:

1) Rozpoczęto budowę domu zdrojowego, wyprowadzono mury i nakryto je dachem.

2) Powiększono Zakład hydropatyczny przez dobudowanie osobnego oddziału dla kobiet.

3) Wybudowano dwie letnie kawiarnie w parku „na Michasiowej“ i przy zdroju słotwińskim.

4) Przeniesiono pawilon muzyczny, z powodu budowy domu zdrojowego, na miejsce obok wodotrysku pod parkiem.

5) Zabezpieczono brzegi potoku „Kryniczanka“—przy składzie borowiny i przy targowicy bydlęcej — pilotami i tamami.

6) Połączono mostkiem park z galeryą, jaka się mieści w krytym chodniku u głównego zdroju. Galerya ta służyć ma odtąd dla muzyki podczas dni słotnych.

7) Wybudowano ustęp — obok bazaru.

8) Wybudowano trzy domy mieszkalne prywatne o kilkunastu pokojach.

Proponowane zaś zmiany w urządzeniach, mające być w r. b. wykonane, są następujące:

1) Zupełne ukończenie budowy domu zdrojowego.

2) Oprawa nabytych zdrojów mineralnych, położonych za Zakładem hydropatycznym, jako też wybudowanie nad tymi zdrojami stosownych pawilonów.

3) Uzupełnienie wodociągów i kanalizacyi.

4) Rozpoczęcie budowy nowego rz. k. kościoła murowanego.

5) Dobudowanie bocznych lóż w budynku teatralnym,

6) Uporządkowanie składów borowiny.

7) Wybudowanie dwóch kuchni dla służby — jednej w głównych łazienkach, drugiej zaś w Zakładzie hydropatycznym.

8) Pokrycie blachą dachu chodnika krytego nad głównym zdrojem.

9) Połączenie chodnika „Sieglera“, położonego w parku, z Zakładem hydropatycznym i filtrem wodnym.

10) Zrestaurowanie domu „pod Koroną“ (hotel krakowski) i przebudowanie wozowni na 6 pokoi mieszkalnych,— które połączone z 8. pokojami piątrowymi i kompletnie umeblowane, wynajmowane będą dla gości używających kuracyi w pobliskim Zakładzie hydropatycznym. Parter zaś tego domu, urządzony będzie na restauracyą, przeznaczoną wyłącznie dla gości używających kuracyi w Zakładzie hydropatycznym. Ta restauracya będzie osobno wydzierżawioną — pokoje zaś mieszkalne, będą wynajmywane przez Zarząd zdrojowy.

11) Urządzenie domu „pod Zamkiem“, na zajazd i nocleg dla tych gości, którzy jeszcze stałego mieszkania nie mają. Pokoje te będą tylko na krótki czas, wprost przez Zarząd zdrojowy wynajmywane.

12) Odnowienie pościeli w domach, będących pod zarządem c. k. Zarządu zdrojowego.

13) Przerobienie 18 wanien metalowych w łazienkach głównych i borowinowych.

14) Urządzenie składu wody mineralnej Krynickiej i słotwińskiej, przy c. k. Dyrekcyi dóbr państwowych we Lwowie.

15) Wybudowanie drugiej fontanny w „Rosarium“ i przeistoczenie z tego powodu urządzeń ogrodniczych obok fontanny.

Powyższe sprawozdanie mówi samo za siebie. — Nie potrzebujemy zatem tracić wiele słów na udowodnienie, iż Krynica jest na drodze ciągłego rozwoju i postępu — i że ten postęp jest widoczny w każdym względzie.

VIII. Truskawiec.

Z nadesłanego nam sprawozdania, dowiadujemy się, iż sezon kąpielowy w r. 1886 w Truskawcu był najlepszy, tak pod względem ilości przybyłych osób, jakoteż pod względem doboru towarzystwa kąpielowego i jego ożywienia. Również spotykamy się w sprawozdaniu z wieloma przykładami, wy-

jętymi z nader licznego korzystnego wyniku leczenia zdrojowo-kąpielowego w Truskawcu, o których to przykładach nie będziemy tu jednak mówić, jako należących do pism ściśle lekarskich.

W ogóle było w r. 1886 w Zdrojowisku 585 rodzin, złożonych z 1033 osób. W porównaniu zatem z rokiem poprzednim było więcej o 74 osób. Z tej ogólnej ilości było osób: płci męskiej 375; płci żeńskiej 658; chrześcian 420; izraelitów 613; dorosłych 818; dzieci 83 i sług 132 osób.

Powyższe osoby przybyły do Truskawca:

Z Galicyi	984	osób
„ Bukowiny	29	„
„ niższej Austryi	1	„
„ Czech	1	„
„ Rosyi	10	„
„ Prus	3	„
„ Anglii	2	„
„ Rumunii	3	„
Razem	1033	osób.

Kąpieli wydano ogółem 17617, a mianowicie 15.370 mineralnych i 2247 borowinowych. Bezpłatnie wydano 1760, po zniżonej cenie 1450 kąpieli.

Taksę zapłaciło:

W całości	467	osób
W połowie	32	„
W pewnej części	249	„
Uwolnionych było	285	„

a między temi 70 ubogich, 83 dzieci i 132 sług.

Przeciętna ciepłota była: w czerwcu 15·42°C, w lipcu 16·14°C, w sierpniu 16·26°C.

Pokoi gościnnych odpowiednio umeblowanych ma Zakład przeszło 300. Muzyka zakładowa grywała dwa razy dziennie. Odbywały się oprócz tego częste zabawy z tańcami, koncerta, wieczorki deklamacyjne, przedstawienia teatralne itp. obok rozlicznych wycieczek w okolicę obfitującą w piękne miejscowości.

Lekarzem zdrojowym był Dr. Aureli Plech, cesarski Radca z Jarosławia.

Z ulepszeń jakie w tym roku już wykonano, a po części zaś wykonane będą, wymieniamy następujące:

a) Rozbiór chemiczny borowiny truskawieckiej, jakoteż wody ze źródeł „Zofii“ i „Bronisławy“. Obecnie wszystkie źródła truskawieckie są analizowane.

b) Urządzenie młynka dla mielenia borowiny obfitującej w sole żelaziste.

c) Wycembrowanie źródła siarczanego „Edward“, zupełne izolowanie tegoż źródła od źródeł słodkiej wody i połączenie z małem lecz silnem źródłem siarczanem „Parszywką“. Urządzenie wielkiego zbiornika dla wody siarczanej.

d) Oszalowanie wszystkich kabin w łazienkach nowych i borowinowych.

e) Zreperowanie wszystkich wanien i pomalowanie tychże.

f) Ocembrowanie źródła „Zofii“ i słodkiej wody.

g) Pokrycie nowym dachem kilku budynków.

h) Odrestaurowanie pomieszkań, przerobienie materaców itp.

i) Urządzenie basenu dla kąpieli rzecznych w małym, przez Zakład płynącym potoku.

Z tego sprawozdania pokazuje się, iż Zarząd Zakładu dokłada wszelkich starań, aby odpowiedzieć dzisiejszym wymaganiom i słusznym życzeniom publiczności — a to tem bardziej, że bogactwo i wartość środków leczniczych, w jakie Truskawiec obfituje, na to zasługują.

IX. Rabka.

Rok 1886 był dla Rabki — jak w ogóle dla naszych Zdrojowisk, bardzo świetnym. Towarzystwo kąpielowe rabczańskie składało się przeszłego roku przeważnie z rodzin wykształconych i z wysokim stanowiskiem. Była także znaczna liczba literatów, muzyków i śpiewaków.

Liczba gości kąpielowych dosięgła cyfry 1032 osób, a między tymi było:

Z Galicyi	779	osób
„ innych prowin. Austryi	35	„
„ Królestwa polskiego	200	„
„ Litwy i Rosyi	16	„
„ Paryża	2	„
Razem jak wyżej	1032	osób.

W roku 1885 było w ogóle tylko 820 osób, a więc w roku przeszłym (1886) było więcej o 212 osób na kuracyi, niż w r. 1885.

Liczba wydanych kąpieli również wzrosła bardzo znacznie. Wydano bowiem w r. 1886 razem 14.529 kąpieli a mianowicie:

Kąpieli pełnych	13.127
„ nasiadowych	425
„ zimnych	586
„ bezpłatnych	391
Razem	14.529 kąpieli.

W roku zaś 1885, wydano w ogóle 8010 kąpieli. W r. więc przeszłym (1886) wydano więcej o 6519 kąpieli, niż w roku 1885.

Daty te statystyczne wskazują na ogromny postęp Zdrojowiska pod względem frekwencyi i w ogóle ruchu kąpielowego, co z przyjemnością tutaj zaznaczamy.

Wody rabczańskiej sprzedano w roku przeszłym 4184 flaszek. Soli zaś rabczańskiej w pudełkach 637 kilogramów.

Przeciętna temperatura była w Rabce: w czerwcu 17·6°C., w lipcu 17·6°C., w sierpniu 17·8°C., we wrześniu 14—16°C.

Muzyka zakładowa grywała dwa razy dziennie. Oprócz tego odbywały się koncerta, wieczorki z tańcami, rozliczne wycieczki dalsze i bliższe, odczyty a nawet i przedstawienia teatralne. Oprócz tego fortepian, bilard itp. służą dla przyjemności i rozrywki gości.

Wielka liczba pp. lekarzy odwiedziła Rabkę w roku przeszłym, co może wpłynąć dodatnio na rozwój Zakładu.

Na sezon tegoroczny ukończoną została budowa hotelu, przeznaczonego także na pomieszczenie drugiej restauracyi przeniesionej z domu „pod Gwiazdą“, gdzie niekorzystnie była ulokowaną. W tym hotelu są również i mieszkania dla przejezdnych i kawalerskie.

Oprócz tego przebudowano dom „pod Kazimierzem“.

Z powyższego sprawozdania wynika, iż Zakład się rozwija, a co roku przybywają jakieś ulepszenia i udogodnienia dla gości kąpielowych, coraz liczniej Zakład odwiedzających.

Korespondencya z polskich Zdrojowisk.

Iwonicz, 17. maja.

Ponieważ z tegorocznego sezonu kąpielowego, o tej porze nie możemy nic jeszcze donieść — przeto powiemy parę

słów o sezonie przeszłorocznym, a właściwie o tem wszystkiem o czem nie wspomniano w sprawozdaniu o ulepszeniach w roku bieżącym tu porobionych.

Co do frekwencyi Gości kąpielowych, zauważono, że z pod Zaboru Pruskiego zaledwie kilka rodzin Zakład odwiedziło, podczas gdy lat poprzednich cieszył on się silnem poparciem tych prowincyj. Czyżby to niemieckie bady, lub ucisk żelaznego księcia miał tłumaczyć?

Jakkolwiek tedy sezon ubiegły był cokolwiek mniej licznym — jak powiedziano — od lat poprzednich, zato był więcej ożywionym, bawiono się ochoczo, a co ważniejsza, że bóstwu Hymena złożono liczne ofiary, bo się skojarzyło aż pięć małżeństw i to z wyższego towarzystwa, a te małżeństwa wbrew tradycyom kąpielowym wszystkie przyszły do skutku.

Na rozpoczynający się sezon zakład wystąpi jak zwykle w odświeżonej szacie, ale co ważniejsza, że z wieloma udogodnieniami. Do ważniejszych należy nowo utworzony gabinet inhalacyjny o aparatach Göbla z Ems do leczenia cierpień gardła i przewodu nosowego; dalej rozszerzenie werandy restauracyjnej przy placu Dietla, zaopatrzenie główniejszych budynków w dzwonki elektryczne, mieszkań w dogodne materace, meble, piece, zapuszczenie podług olejną farbą, wreszcie założenie skweru przy kiosku muzycznym, wzorzystych kobierców kwiatowych i t. p. — Dyrekcya Zakładu nie liczy się wcale z nakładem, byle tylko swym Gościom udogodnić i umilić pobyt kuracyjny u wód iwonickich.

O ile Iwonicz jako specyalne Zdrojowisko jest ważnym dla cierpiącej ludzkości — o tem, jako o rzeczy powszechnie znanej, nie wspominamy. Przez wzgląd jednak na jego wysokie położenie, otoczenie odwiecznymi borami iglastymi, szczególnie łagodny klimat, obfitość wydzielającego się ozonu i gazów podziemnych — jest Iwonicz miejscowością zdrową i piękną. Dlatego też Zarząd Zakładu zwrócił uwagę swoją w kierunku umożebnienia w nim miłego pobytu także dla Publiczności nie potrzebującej kuracyi jodowej i w tym celu urządził żentycarnię, podój krów zaraz przy zdrojach tak, że w oczach pijących napełnia się szklanki świeżem mlekiem z podoju i t. p. wiele innych dogodności i rozrywek. Może więc Zakład ze spokojem poddać się najsurowszej krytyce swych Protektorów w osobach Pp. Lekarzy i nawiedzających go Gości kąpielowych.

Krynica, 19. maja.

Prawdopodobnie w przyszłości okaże się potrzeba wcześniejszego otwarcia Zakładu kąpielowego, niż obecnie się to dzieje t. j. 15 maja — gdyż tego roku nawiedzili nas już pierwsi goście 10 b. m.! Od tego czasu, codziennie prawie przybywają nowi kuracyusze — tak, że do dzisiejszego dnia przebywa już w Krynicy kilkanaście osób, używających kuracyi i świeżego powietrza. Początek sezonu jest więc dobry — czekajmy cierpliwie, co dalej będzie....

Spodziewamy się jednak, iż sezon będzie bardzo dobry, gdyż zamówienia i zgłoszenia się o mieszkania są coraz liczniejsze. Nie ma jednak obawy, aby mieszkań zabrakło — chociaż takie obawy były już wyrażone przez jedną z pań, chcących przybyć do Krynicy. Tak źle nie będzie!

Teatr lwowski, pod dyrekcyą p. Barącza, przybędzie z końcem czerwca. Kontrakt o najem budynku teatralnego, jest już przez p. Walewskiego, artystę dramatycznego, zawarty — a roboty około odświeżenia, dobudowania bocznych ośmiu lóż i uporządkowania budynku teatralnego są już na ukończeniu. Oczekujmy więc przybycia towarzystwa dramatycznego, które przybędzie do nas w komplecie, aby swemi przedstawieniami urozmaicić i uprzyjemnić nam pobyt u wód krynickich.

Również z niecierpliwością oczekujemy przybycia muzyki zdrojowej — która powinna być na miejscu przynajmniej 1. czerwca każdego roku, a nie jak dotąd bywało — dopiero 10 lub 12 czerwca. Wspominaliśmy już przeszłego roku o tej niewłaściwości. Sądzimy bowiem, iż z dniem otwarcia sezonu kąpielowego, powinno być wszystko na swojem miejscu — tem bardziej teraz, kiedy wiele osób przybywa wcześniej do Zakładu. Możeby się to dało pogodzić jakoś z funduszami Komisyi zdrojowej, a to w ten sposób, iżby można, sprowadzić zaraz z początku sezonu jakąś część orkiestry, a później ją uzupełnić. Byłoby to połączone z mniejszymi kosztami.

Gościnny „Baranek“,[1]) otwarł już swoje podwoje — niestety prawdopodobnie po raz ostatni! Stary „Baranek“ ustąpi miejsca nowemu „Domowi zdrojowemu“, na pewne już w roku przyszłym. Szkoda starego, chociaż to był „Baran“ już a nie „Baranek“....

Przed kilku dniami, mieliśmy tu licznych gości ze świata wojskowego, z jenerałem na czele. Między tymi gośćmi, było kilku sztabowców, lekarzy i innych oficerów. Krynica podobała się bardzo bawiącym tu w przelocie synom Marsa, którzy tylko z ciekawości tu przybyli, nie mając bynajmniej jakichkolwiek zamiarów wojowniczych w czasach tak spokojnych jakie są obecnie. Szkoda tylko, iż nie mogliśmy ich dłużej zatrzymać w Krynicy — gdyż ożywiliby oni niezawodnie nasz pierwszy sezon kąpielowy.

Z uzdrowisk zagranicznych.

Do Cieplic czeskich przybyć ma w roku bieżącym na kuracyą, saska królowa Karolina.

W Karlsbadzie otwarto jak zwykle poświęceniem zdrojów, sezon kąpielowy 1 maja. Przybył też wkrótce stały gość Karlsbadzki książę Kamil Rohan, który jest już 56 raz w Karlsbadzie. Lista gości z 5 maja wykazuje 2201 osób. Abyśmy mieli pojęcie ile tu łożą na ogłoszenia, powiemy, iż firma „Löbl Schottländer“ dzierżawiąca sprzedaż wód mineralnych karlsbadzkich, wydaje corocznie 10.000 złr. na inseraty!...

Brighton. Znane miejsce kąpielowe w Anglii, Brighton — dla awanturniczych wypadków, jakie się tam zdarzyły w ostatnich czasach — zyskało sobie teraz romantyczną sławę.

Przed niedawnym czasem poślubił tam pod fałszywem nazwiskiem żonaty człowiek i ojciec rodziny, młodą, z bardzo dobrej rodziny dziewczynę i w kilka dni po zawarciu ślubu ulotnił się bez śladu. Po poszukiwaniach dość długich odnaleziono go jako jarmarcznego wywoływacza i sądom londyńskim do ukarania oddano.

Teraz zdarzył się znowu podobny wypadek, który poruszył do głębi całe towarzystwo brightońskie. — W ubiegłym tygodniu poślubił młody mężczyzna piękną 18-letnią pannę. Ślub odbył się o godzinie 8 rano i nowożeńcy udali się natychmiast koleją do Londynu. Zaledwie przybyli na dworzec londyński, przystępuje do nowożeńca jakaś podżyła dama. — Jakto, ty tutaj? — zawołał młody małżonek przerażony. — Tak, ja to jestem i wiem już o wszystkiem“ — brzmiała odpowiedź starej. — Mąż poprosił swą młodą żonę. by zechciała na niego kilka chwil w poczekalni zaczekać, i oddalił się ze starą jejmością. Od tej chwili nie ujrzała nowozaślubiona swego godnego małżonka i obecnie za pomocą władz poszukuje swej straty.

Drobne wiadomości.

Do Krynicy przybędzie w r. b. cały personal dramatyczny teatru lwowskiego pod dyrekcyą p. Barącza. Personal ten składa się z kilkudziesięciu osób. Przybycie całego personalu dramatycznego ułatwi przedstawienie sztuk w ogóle, gdyż role pozostaną w rękach takich, które je miały i dawniej na scenie lwowskiej, czego przy podzielonej trupie teatralnej, trudno było często przestrzegać. Wpłynie to oczywiście i na dobrą grę artystów, obeznanych dokładnie ze swymi rolami. Do Szczawnicy, nie pojedzie więc tego roku żadna część teatru lwowskiego — jak to było przez kilka lat ostatnich w zwyczaju. Dawniej bowiem dzielono lwowskie towarzystwo dramatyczne: jedna część przebywała w Kry-

---

[1]) Restauracya główna, z salą balową, pod godłem „pod Barankiem“.

nicy, druga zaś w Szczawnicy. Teatr lwowski przybywa do Krynicy z końcem czerwca b. r.

W krynickim teatrze przybudowano ośm bocznych lóż, przezco powiększono znacznie miejsce dla widzów. Oprócz tego, te boczne loże będą—zdaje się — dogodniejsze dla publiczności, jak loże dawne, umieszczone wprawdzie wprost sceny, lecz w głębi sali. Przy sposobności wewnętrznych przeróbek, pomalowano zewnątrz cały budyuek teatralny, farbą olejną. Przedstawia się teraz wcale dobrze.

Klub Szczawnicki. Zatwierdzono temi dniami przez Namiestnictwo statut stowarzyszenia „Klub Szczawnicki“ z siedzibą na Miodziusiu w Szczawnicy. Stowarzyszenie to istnieje już prywatnie od lat kilku, ma na celu ożywianie życia towarzyskiego między gośćmi zdrojowymi Szczawnicy i ułatwianie im rozrywek stósownych, a to dla dorosłych, jakoteż dla dzieci. Środkami do tego celu są wycieczki w urocze okolice tej ślicznej miejscowości, wieczorki z tańcami, odczyty, koncerta, stósowne gry i zabawy. Klub utrzymuje dla swych członków osobny lokal z dziennikami politycznymi i belletrystycznymi, przyrządami do gier i zabaw, niemniej posiada osobną łączkę ogrodową. Tak dla chorych jak i innych osób, udających się dla wytchnienia do Szczawnicy, jest stowarzyszenie to nader pożądanem, gdyż zapełnia wolne chwile szczególniej w dnie słotne i nie pozwala nudzić się i narzekać na jednostajność.

Budynek dla szkoły ludowej polskiej w Krynicy, stanie wkrótce— gdyż prawdopodobnie będzie wykończony w b. r. w jesieni. Grunt pod budowę szkoły jest już oddany tutejszej gminie — a fundusze odpowiednie są zapewnione. Budynek ten stanie w pobliżu nowego kościoła i domu „pod koroną“ (dawny hotel Krakowski) — i będzie drewniany, gdyż gmina tutejsza, a właściwie polscy jej członkowie nie są w możności pomimo najlepszych chęci — postawienia na teraz murowanego budynku. Spodziewamy się, iż w następnym roku szkolnym, umieszczoną będzie polska szkoła ludowa, w własnym budynku.

Brak stałej stacyi telegraficznej w Krynicy daje się dotkliwie uczuwać tak urzędom miejscowym jak i mieszkańcom. Stacya telegraficzna otwieraną bywa w Krynicy dopiero podczas sezonu kąpielowego, t. j. 1. czerwca, a zamykaną z końcem września. Przez resztę roku nie ma tu połączenia telegraficznego ze światem, pomimo tego, iż jest tu c. k. Sąd, c. k. Zarząd zdrojowy, c. k. Kasa prowentowa, Notaryat, posterunek żandarmeryi — ma być zaś c. k. Urząd podatkowy — a oprócz tego jeszcze jest Kasa zaliczkowa, apteka i dosyć sklepów i rozmaitych przemysłowców. Ponieważ całe urządzenie telegraficzne jest na miejscu, więc z łatwością i z nader małymi kosztami, możnaby tu utrzymać stacyą telegraficzną *przez cały rok*. Jestto konieczną potrzebą, nietylko dla urzędów, lecz w ogóle dla tutejszej przemysłowej publiczności, mającej ciągłe stosunki z resztą świata a zmuszonej dotąd używać w nagłych i dosyć częstych wypadkach, telegrafu w Muszynie, co jest rzeczą kosztowną a często z powodu wielkiego oddalenia Muszyny, niewykonalną.

C. k. Urząd podatkowy ma być w Krynicy a nie w Muszynie kreowany. Takie otrzymaliśmy wiadomości. Tym wiadomościom chcemy wierzyć, gdyż zdawało się nam nieprawdopobne twierdzenie jakoby nowy c. k. Urząd podatkowy miał przypaść w udziale Muszynie, pomimo zabiegów wielu osób. Nie bierzemy jednak za złe bynajmniej obywatelom muszyńskim, iż starają się wszelkiemi sposobami o uzyskanie urzędu podatkowego. Owszem chwalimy ich zabiegi, mające na celu jak sądzą — podniesienie ich miasteczka — ale niechaj nam wierzą, iż przez pozyskanie dla siebie Urzędu podatkowego a nawet i Sądu, nic nie zyskają, albo bardzo mało dla miasta — a z drugiej strony — gdyby Krynicy odjęto te urzęda, a z niemi i ludzi inteligentnych, mających bądź co bądź, dodatni wpływ na interesa zdrojowiska, *stracići mogą wiele.* Gdyby bowiem odjęto Krynicy te urzęda a z niemi i inteligencyą stale tu zamieszkałą i związaną z siedzibą władz w Krynicy — a złożoną z urzędników i nieurzędników — to kto wie jakby się na przyszłość pokierowały losy dalszego rozwoju zdrojowiska, *z którego żyje cała Muszyna*, gdyż tu znajduje zajęcie przez blisko ³/₄ roku wielka część ludności muszyńskiej. Powinniśmy zatem wszyscy pamiętać o przyszłości tak Krynicy jak i Muszyny.

Ze statystyki hotelów. W Szwajcarji istnieje około 1000 hotelów z 58.000 łóżek i 16.000 armją służby. Roczny dochód tych zakładów dosięga franków 42,400.000, przeto więcej aniżeli budżet całej Szwajcaryi—a wydatki czynią kwotę 28,800,000 franków. O olbrzymiej ich konsumcji świadczy następujące zestawienie: W roku ubiegłym zapłacono za wino fr. 2,800.000; za drób 1,740.000 fr.; za ryby 1,000.000 fr.; za jarzyny 800.000 fr.; za kawę 480.000 fr.; za herbatę 1,920.000 fr.; za oliwę 160.000 fr. Równocześnie zapłacono za skonsumowane produkta krajowe 18,800.000 fr.

Anegdotę następującą opowiada p. M. w „Gaz. Rad.“: W r. 1835, gdym przybył do Kielc, żył jeszcze stary ksiądz Obrączka, wikary przy kolegiacie.

Ten Obrączka za księstwa Warszawskiego służył w wojsku i w późnym już wieku wstąpił do seminaryum, gdzie siedział lat kilka, bo nauki w głowę mu nie lazły.

Biskup Woronicz, ujrzawszy podczas wizyty staruszka między alumnami, zapytał regensa seminaryum ks. S. ktoby to był taki.

— E, to Obrączka, proszę Waszej Ekscelencyi, Bóg wie, po co do nas przyszedł, bo on nigdy księdzem nie będzie. —

— Dlaczego?

— Bo, proszę Ekscelencyi, nic się nauczyć nie może.

— Niechby tylko obznajomił się z procedurą kościelną, wyświęciłby go można.

— Przekona się Wasza Ekscelencya, jaki to hebes.

A chcąc tego dowieść i zmięszać biedaka niebywałą kwestyą, zapytał go nagle:

— Obrączka, słuchajno wasan, gdyby na ten przykład dziecko konało, a wasan nie miał nic pod ręką, tylko.... na ten przykład... rosół, czy można ochrzcić, czy nie?

Stary bywalec bez zająknienia palnął odpowiedź:

— Jeżeli taki, jaki u nas w seminaryum dają, to można. —

— A to ci uciął, mości regensie— rzekł na to biskup. No, to ja już sam go egzaminować będę.

Jakoż wziął Obrączkę w swoją opiekę i wkrótce go wyświęcił, przekonawszy się, że kandydat ma dostateczne przygotowanie i prawdziwe powołanie.

* * *

Na egzaminie z religii. — Powiedz mi, kochanku, — powiada prefekt do ośmioletniej Anielci—czemu w pacierzu prosisz Bozię, żeby ci dała chleb powszedni na dziś, czyli na jeden dzień, a nie na dwa?

— A bo proszę księdza prefekta, nazajutrz ten chleb już byłby czerstwy.

* * *

Materyalista. — Na jaką właściwie nazwę zasługuje kupiec, który dba o to tylko, żeby jak najprędzej zbył zleżałe u siebie materye?

Najwłaściwszą i najodpowiedniejszą nazwą dla niego jest—materyalista.

* * *

Co to jest właściciel domu? — Człowiek, który co miesiąc lub co kwartał przypomina swoim lokatorom, że oni własnych domów nie mają.

* * *

— Jakie zachodzi podobieństwo między adwokatem a kołem wozowem?

— Oba potrzebują smarowidła.

* * *

„Nie ma się czego dziwić!“ Na klinice prof. Bambergera w Wiédniu osiągnął niedawno pewien młody medyk sukces ogromnej wesołości, jakkolwiek nieprzewidziany, niemniej przeto znakomity. Oto miał on powierzone sobie to zadanie zaszczytne, aby w obec grona profesorów i słuchaczów streścić historję słabości pewnego pacjenta i z misji tej wywiązywał się z nadzwyczajną sumiennością—podczas czego chory ze wzorową cierpliwością przysłuchiwał się dziejom własnej niedoli. Po wyliczeniu długiego szeregu objawów charakterystycznych, dodał w końcu eskulap przyszłościowy: „Uwagi nader godnem jest w tym wypadku także niezwykłe rozszerzenie się źrenicy prawego oka“. „No! nie ma się czego dziwić!“ — mruknął na to znudzony już widocznie pacjent. Przecie prawe oko moje jest wstawione!“ Salwa serdecznego śmiechu w całem audytorjum, była zasłużoną nagrodą sumiennego kandydata patologii.

* * *

— **Próbka skombinowanego małżeństwa:** „Gratuluję ci; —słyszałem, że się żenisz przyjacielu! Powiedz że mi otwarcie, czy to maryaż z inklinacyi czy też z rozumu? „No tak.... Rzecz ma się właściwie w ten sposób: narzeczona moja jest bardzo brzydką, natomiast posiada znaczny majątek. Owoż ze względu na jej urodę jest to maryaż z rozumu, a co do jej majątku z inklinacyi“.

* * *

— **Ósmy sakrament.** Urzędowa *Bosn. Post* opowiada, iż pewnemu umierającemu woźnemu w braku księdza zwykłego udzielił ostatnich sakramentów kapelan wojskowy. Przełożony, który o fakcie donosił władzy krajowej, napisał, że „woźny N. N. w braku cywilnych został opatrzony c. k. sakramentami i umarł“.

Wiadomości urzędowe Zarządów Zdrojowisk.

Krynica.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. 3 złr. — za muzykę 3 złr. — Taksa kuracyjna II. kl. 1 złr. 50 ct.—za muzykę 1 złr. 50 ct. — Dzieci gości zdrojowych do lat 10, służba gości i ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni.

Stali lekarze zdrojowi: Dr. J. Blateis, ordynuje „pod Jeleniem“. Dr. H. Ebers, ordynuje w Zakładzie hydropatycznym. — Dr. A. Lorentski, ord. „pod Kosynierem“. — Doc. Dr. A. Mars, ord. „pod Trąbką“.—Dr. B. Skórczewski, ord. w „Witołdówce — Dr. M. Zieleniewski, ord. „pod Orłem“.

Apteka: w domu „pod Krakusem“

Zarząd zdrojowy: w łazienkach głównych.

Czytelnia gazet w sali łazienek mineralnych: abonament od osoby na sezon 1 złr.

I. Wypożyczalnia książek w łazienkach mineralnych, ma dzieła w języku: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło 1 złr.—dwa dzieła 2 złr.—Kaucya 5 złr.

II. Wypożyczalnia książek w „Willi Ułana“, ma dzieła przeważnie w języku polskim. Opłata miesięczna od biorących jedno dzieło 80 ct.—dwa dzieła 1 złr. 60 ct.— Kaucya 3 złr. Wymiana książek od godziny 8 do 12 przed południem.

Fortepiany do wynajęcia na godziny są: w Aptece, w „Willi Ułana“, „pod Barankiem“, pod Góralem“, i w hotelu Warszawskim.

Ceny pomieszkań w domach rządowych lub prywatnych są: od 20 ct. do 2 złr. dziennie za pokój. Ceny stósują się do położenia, urządzenia mieszkania, i pory sezonowej. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, co wielka ilość mieszkań ułatwia.

Restauracye i kawiarnie: w hotelu Warszawskim—w hotelu Krakowskim (dla Hydropatów) — „pod Turkiem“ (izraelicka) — w „Willi Ułana“— „pod Sobieskim“— „pod Dębem“ — „pod Barankiem“ — „pod trzema Koronami“ (izraelicka) — „pod trzema Różami“ — i „pod Gołębiami“ (izraelicka).

Powozy, fiakry i wózki góralskie przy dworcu kolei w Muszynie Cena od 1 złr. 50 ct. do 5 złr.

Hotel „pod Zamkiem“, przeznaczony wyłącznie na pierwszy chwilowy pobyt przyjezdnym gościom. Ceny pokoju od 1 złr. do 1 złr. 60 ct. dziennie. Hotel ten jest administrowany przez c. k. Zarząd zdrojowy.

Biuro wywiadowcze udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Ruch pociągów na stacyi Muszyna-Krynica ważny od 1 czerwca b. r.—Przychodzą do Muszyny-Krynicy: pociąg osobowy o godzinie 8·05 rano; poc. miesz. o godz. 11·55 przed południem: poc. osobowy o g. 7·07 wieczór.—Odchodzą z Muszyny-Krynicy: poc. osobowy o g. 6·10 rano; poc. miesz. o godz 2·20 po południu; pociąg osobowy o g. 8·13 wieczór.

Ceny kąpiel:	Od g. 6 ran do 2 po płud.		Od g. 4 do g. 6 wieczór		W maju, czerwcu i wrześniu	
I. W gmachu łaziennym głównym.	złr.	ct	złr.	ct.	złr.	ct
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana dla dorosłych Kl. I.	—	90	—	90	—	60
„ „ „ „ „ „ II.	—	70	—	50	—	47
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30	—	24
Kąpiel mineralna nasiadowa	—	20	—	20	—	14
„ „ natryskowa ogólna	—	80	—	60	—	54
Kąpiel parowa (łaźnia słowiańska)	—	70	—	70	—	47
II. W chodniku krytym.						
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego	—	50	—	50	—	—
III. W łazienkach borowinowych.						
Kąpiel żelazna borowinowa Kl. I.	1	60	1	60	1	07
„ „ „ I..	1	30	1	10	—	87
„ „ „ dla dzieci	—	80	—	70	—	54
„ „ „ na nogi	—	—	—	30	—	30
„ „ „ na ręce	—	—	—	20	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	6	—	6
Kąpiel zwyczajna Kl. I	—	50	—	50	—	34
„ „ „ II.	—	35	—	35	—	24
IV. Kąpiele rzeczne.						
W zbiorniku lub natryskowe.	—	15	—	15	—	10
V. Dodatki do kąpiel.						
2 litry odwaru igliwiowego	—	10	—	10	—	10
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	10	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6	—	6

Ceny kąpiel w maju, czerwcu i wrześniu są zniżone i podane powyżej.

Zakład hydryatyczny (wodoleczniczy) przy samoistnej kuracyi, kompletna procedura, bilet całodzienny na 7 dni, 5 złr. 25 ct.; na 6 dni 4 złr. 50 ct.—Ten sam bilet, lecz półdniowy na 7 dni 3 złr. 50 c. na 6 dni 3 złr.—Przy kuracyi uzupełniającej: Kąpiel wanienna 30 ct., w basenie 30 ct., nasiadowa 30 ct., opakowanie 30 ct., mięszenie 30 c., natryski 30 ct., kąpiel nasiadowa szkocka 30 ct. — Ręcznik 10 ct., prześcieradło 6 ct., koc wełniany 20 ct. za jednorazowe użycie — Kierownik hydroterapii: Dr. EBERS.

Ceny za wszelkie procedury hydropatyczne od 1 maja do 14 czerwca i we wrześniu, są o 1/3 część niższe, od cen wyżej podanych.

ZAKŁAD ZDROJOWO-KĄPIELOWY

TRUSKAWIEC

(Stacya pocztowa i telegraficzna).

Otwarcie pory kąpielowej 26. Maja, zamknięcie 15. Września.

W pobliżu stacyi kolei naddniestrzańskiej „Drohobycz“ posiada: **zdrój solankowy, należący według zeszłorocznej analizy Profesora Radziszewskiego do najsilniejszych, i zupełnie do wody morskiej podobny a nadto 8 razy silniejszy, wyborną żelazistą borowinę, sól glauberską i zdrój moczopędny „naftowym“ zwany, żętyca i mleko; kuracya za pomocą massage i elektryki.**

Choroby, których w Truskawcu leczenie wskazane: Przewlekły gościec i dna; przewlekłe choroby przewodu pokarmowego, macicy, skóry, kości, ustroju nerwowego, nerwobole, zołzy, otyłość, wypociny, piasek nerkowy, nieżyt pęcherza i t. d.

Nowe łazienki, mieszkania z usługą, piękne, wygodnie urządzone i w piece zaopatrzone. Kaplica łacińska i cerkiew, kilka restauracyj, cukiernia, czytelnia, dobra kapela. Położenie zdroju podgórskie, liczne cieniste spacery i wycieczki w okolicę. Apteka i skład wód mineralnych w miejscu. ***W pierwszym i ostatnim sezonie pomieszkania w domach zakładowych o 30% tańsze.***

W roku bieżącym ordynował będzie w Truskawcu: **Dr. Aureli Plech** c. k. Radca z Jarosławia.

8 (3-8) **Zarząd zdrojowy.**

„ZDROWIE“

miesięcznik poświęcony higienie publicznej i prywatnej

wychodzi w Warszawie (25, Sto. Krzyzka) pod redakcyą J. POLAKA, przy udziale wielu znanych w kraju lekarzy, techników i przyrodników. Każdy zeszyt zawiera około 40 stron (80 szpalt) druku, formatu wielkiej ósemki.— W miarę potrzeby dołączają się drzeworyty i litografie.

Przedpłata wynosi **6** złr. rocznie (**3** złr. półrocznie) wraz z przesyłką. Prenumerować najlepiej w Redakcyi. 5 (3—3)

Numer okazowy na żądanie wysełą się bezpłatnie.

RYMANÓW

ZAKŁAD KĄPIELOWY

otwarty 1. Czerwca b. r.

Sól i wodę mineralną, na żądanie wysyła

1 (3—6) Zarząd Zakładu.

Kto chce być wolnym od bolu zębów,
niech używa **sławnej i prawdziwej**
c. k. nadwornego dentysty Dra POPPA

Anaterynowej wody do zębów i ust

(Wiedeń I. Bognergasse Nr. 2).

która jest znakomitym środkiem radykalnym, przeciw wszystkim chorobom ust, zębów i szyji, a w połączeniu z

Dra Poppa roślinnym proszkiem do zębów, lub pastą do zębów

2 (2-18) utrzymuje zawsze zęby zdrowe i piękne.

Dra POPPA mydło ziołowe

jest najlepsze przeciw chorobom skórnym; nadaje się **najlepiej do kąpieli** i w tym celu używane jest z najlepszym skutkiem.

Te specyalności są do nabycia we wszystkich aptekach i składach perfum.

FIRMA

Ignacy

FLANDORFFER

c. k. dostawca Dworu
w Oedenburgu (Węgrzech)
poleca swe

wina kuracyjne, Gabinetowe, białe i czerwone, Szan. Gościom kąpielowym i Turystom.

Do nabycia w większych handlach i restauracyach. 14 (1-16)

Biuro Nauczycielskie

Heleny Nowoleckiej

Kraków ul. Wiślna l. 6.

Powyższa firma przyjmuje zlecenia we względzie wyboru odpowiednich **Nauczycieli, Nauczycielek i Bon**, tak edukacyi krajowej, jak i zagranicznej.

Za pośrednictwem tegoż Biura są rekomendowane i polecane te tylko Nauczycielki, które po bliższym zbadaniu ich usposobień moralnych i wyegzaminowaniu kwalifikacyi naukowej przedstawiają zupełną gwarancyą tych przymiotów, jakie są zwykle wymagane od osób tego powołania.

Wszelkie porozumienia się w tym sensie, bądź przez korespondencyą, bądź osobiście, jako oparte na pewnych podstawach, Biuro podpisanej gwarantuje. Nadto nadmienia, że gdyby strony interesowane, po zawarciu umowy, zmuszone były wskutek nieprzewidzianych okoliczności, w przeciągu pierwszych trzech miesięcy zażądać zmiany osoby, natenczas podpisana zajmie się niezwłocznie innym wyborem nauczycielki, nie żądając już ponownej opłaty za takową czynność.

Tudzież polecane są Wychowawczynie Polki intelligentne, z Fröblowską metodą, oraz na żądanie sprowadzane być mogą Bony cudzoziemki, Francuzki i Niemki.

11 (3-18) ***Helena Nowolecka.***

Magazyn Mód

Aleksandry Zamojskiej

w Krakowie, Sukiennice l. 19
poleca na sezon letni
wielki wybór KAPELUSZY DAMSKICH, piór strusich i fantazyjnych, oraz KWIATÓW PARYSKICH
po cenach bardzo przystępnych.
Magazyn przyjmuje obstalunki
na SUKNIE DAMSKIE.
SZNURÓWKI PARYSKIE w wielkim wyborze. 12 (2-17)
Modele paryskie.

Odpowiedzialny redaktor Józef Pisz. Drukiem J. Pisza w Tarnowie.